

# A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, szombat 1912. november 30.

271. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 220).  
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felelős szerkesztő:  
MURAI JENŐ.

Előfizetési árak:  
Egész évre . . . . . 24 kor.      Negyedévre . . . . . 6 kor.  
Félévre . . . . . 12 kor.      Egy hónapra . . . . . 2 kor.  
Egyes szám ára helyben 6 fillér.  
Hivatalos hírdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

## A délszlávok mozgólódásai.

A szerb patrióták rég megrajzolták a nagy szerb politikának térképét. Szerintök Nagy-Szerbia magva a mai Szerbia. Tartozékai, amelyeket idők multával hozzá kell fűzni, illetve hozzá kell hódítani, legelőbbis Ó-Szerbia, Úszküb fővárossal. Ezt a szerbek a most folyó háboru hódítmánya gyanánt követelik. Igényt támasztanak továbbá Boszniára, Hercegovinára. Novibazárra, Dalmáciára és ha eddig eljutottak, hat Montenegróra is ráteszik a kezüket, egész a Skutari tóig. Messzebbmenő igényekként jelemeztek még nemrég Szlavónia, Horvátországnak a Száván és Kulpán tuli részeinek birtoka, nem különben a bácsodrogmegyei Ferenc-csatornától, valamint a Marostól délre egész Krassó-Szörény megye határáig terjedő, a régi temesi bánsági részek Magyarországból.

Mindez pedig nem ábrándkép, hanem komoly politikai törekvés. Ezt bizonyítja az összes szerbek egyértelműsége, bármely állam területén lakjanak, bármily nagy választófalat alkossanak különféle állampolgárságaik egymással szemben. A szerb nemzeti egységnek két hatalmas akadálya volt eddig. Az egyik Törökország, a másik Magyarország és Ausztria. Az egyik nagy akadály eltávolított az utból. Törökország ma már Európában nem bálalom, miatta a

## „A Tengerpart” tárcája.

### Irigység.

(Egy vén leány naplójából.)

.... Egész életem nagyon egyhangu és szomorú. Ma azonban nagy izgalmakban volt részem. Meglátogatott egy régi barátom, akit már harminc éve nem láttam. Párisból lejött a vidékre, hogy itt lehetőleg elfelejtse azokat a nagy szerencsétlenségeit, amelyek őt érték.

A nevelőintézetben mindvégig egy osztályban jártam Germaine Evron-nal, együtt léptünk ki az intézetből. Künn a nagy világban is nagyon elvonultan éltünk — legelőbb szerény hangversenyeken vagy családi estélyeken jelentünk meg. A társaságban nekem talán nagyobb sikerem volt mint Germaine-nak; és mégis harminc esztendő elmúltával vénleány lett belőlem, ő belőle pedig csaknem öreg asszony. Minden dicsekvés nélkül mondhatom, hogy kettőnk közül én voltam a csinosabb és gazdagabb. Nekem negyvenézer, Germaine-nak pedig csak húszonötezer frank hozománya volt. Én igen csinos arcu barn alány, Germaine pedig sápadt kis szőke gyermek volt — bár az is igaz, hogy élénkebb volt, mint én. De a férfiak másként látnak, mint a mi tükreink. Engem csak „a szép Heudier kisasszonynak hívtak”. Engem fölöttébb tiszteltek a férfiak, Germaine-nak ellenben udvaroltak. Az öreg emberek és öreg asszonyok csak a fejüket csóválták s azt mondták, hogy nagy-ravágyó vagyok, talán valami herceget vá-

szerb nemzeti egység létre jöhet. Reánk Magyarország és Ausztriára hárul a feladat, hogy a szerbek által képviselt orthodox szláv birodalom kialakulását, vagyis az összes szerb területek egyesítését megakadályozzuk. Ez annyival is inkább igen nagy élet- és létkérdése Magyarországnak és Ausztriának, mert ezen Nagy-Szerbia megvalósulásával az osztrák-magyar monarchia elveszti az Adriát, melynek keleti partját a szlávok, nyugati partját az olaszok uralják. A nagy orthodox délszláv birodalomnak további vegybomlasztási következményei az osztrák-magyar monarchia szlávosítása a német, a magyar és a románság rovására, ezeknek mind kisebb területekre szorításával.

Arra nézve, hogy ez a főekvés mennyire öntudatos az összes szerbeknél, bármely állam területén lakjanak is, a legutóbbi évek eseményei meggyőzték bennünket. Kezdjük csak a legszélső periferiákon, Boszniában és Hercegovinában, hol az orthodox szerbek valóságos irredenta-politikát üznek és pedig már egész nyíltan. Szánbeli erejüket és fölényüket annyira éreztetik Szerajevóban, hogy ott többé alkotmányos életet folytatni nem lehet, a szerbek miatt. Ennek oka pedig az, hogy néhai Kállay Béninek okos politikáját, mely Boszniából és Hercegovinából egy individuális bosnyák nemzeti tartományt akart formálni és török uralom

előtti bosnyák individuális nemzeti hagyományokat felkelteni és ezt a bosnyák faji és nemzeti jelleget kifejleszteni, Bécsben visszautasították és inkább a nemzeti vallás felekezeti alapon csinálták meg Bosznia és Hercegovina alkotmányos konstrukcióját. Az orthodox szerbek, a mohamedán szlávok és a katolikus szlávok, kik mindinkább horvátoknak mondják magukat, külön-külön választási kuriákat alkotnak a tartománygyűlési választásokban. A tartománygyűlésen mindegyik nemzeti vallásfelekezetnek számaránya szerint van biztosítva a mandátum. A politikai, a nemzeti egység helyett a vallási felekezethez tapadt, vagyis az asszimilációkra kevésbé alkalmas alapokra helyezték Bosznia és Hercegovina alkotmányos életét és így értelmileg, érzelmileg, politikai eszmeileg földarabolták Boszniát és Hercegovinát. A szerbek nyíltan Szerbia érdekeit képviselik és azzal egyesülni törekszenek. A mohamedánok pedig inkább kivándorolnak. A katolikus bosnyákok közül a kisebb, a gyengébb rész, a ferencendi barátok által a török uralom alatt gondozott hagyományos bosnyákok nem képesek többé ellenállni a Stadler-féle erőszakos politikának, mely azt hirdeti, hogy nincs bosnyák faj, nincs bosnyák nemzeti törekvés, hanem csak horvát faj, horvát politikai törekvés van Stadler érsek tanítása szerint minden katolikus szláv kell,

sem volt se pénzem, se bátorságom. Még csak az a szerencsém, hogy legalább néhány jó barátot szereztem.

Sajnos, most Germaine-nak a sorsa sem sokkal jobb, mint az enyém. Enek a szegény nőnek a boldogsága két év alatt boldogtalansággá változott. A férje hirtelen meghalt Fia, aki már hadnagy volt, lázba esett és szintén meghalt. Leánya, aki már özvegy volt, a kis gyermekével együtt meghalt két hét alatt difteritiszben...

Ma meglátogatott s az egész napot itt töltötte. Alig győztem vigasztalni.

Hajdanában, ha levelet kaptam Germaine-től, aki folyton a férjéről s a gyermekeiről írt, borzasztó fájdalmat éreztem s fölláztam a sorsom ellen. Pedig, ime, most mind a ketten egvaránt meg vagyunk törve... Sőt nem tudom, nem jobb-e az én sorsom, mint ezé a szerencsétlen asszonyé, akinek gyors egymásutánban oly borzasztó csapásokat kellett elszenvednie!

Hogy hazudik az ember még magamagának is! Mikor ezt írom, érzem, hogy könnyek gyűlnek a szemeimbe. Azért sírok, mert Germaine-nal beszéltem, s mert Germaine a háztartásáról s a családjáról beszélt, a fiáról, ki a saint-cyri iskolába járt s a kis unokájáról, aki az ő kezei között halt meg... Igen, ő sokat szenvedett, s mérhetetlen fájdalmat kell elszenvednie: de szeretett s asszony volt és anya... És épen ezért irigylem: irigylem még a sirjait is, amelyeknek neki legalább joga van sirni, de nekem nincs!...

Marcel Prévost.

hogy horvát legyen. Ezen a címen követeli a Bécsből küldött érsek Bosznia és Horvátország valóságos egyesítését és a Nagy-Horvátország felállítását. Követeli a trializmust, mely oly hangos jelszava lett a délszláv képviselőknek, főként azoknak, akik az osztrák birodalmi tanácsban foglalnak helyet.

Ámde a balkáni háború nagy tanúság sok tekintetben kijózanítólag hatott a trialista politikusokra nézve is. Már a horvát keresztény szociálisták, kik teljesen klerikális befolyás alatt vannak, a napokban tartott gyűlésükön, tiltakoztak az orthodox szlávság megerősödése és területi gyarapodása ellen, tiltakoztak a szerb-horvát koalíció és a szerb írásmódnak hivatalos használata ellen. Vagyis a trializmusnak eddig legféltlenebb zászlóvivői a Stadler-párti horvát trialisták mondják fel most leg hamarabb a barátságot a szerb-horvát koalíciónak, ezek kezdik ki ezt a szerb-horvát koalíciós politikát a legelőbb és ezzel a trializmus ellen foglalnak állást.

Csak némely rövidlátó horvátok, többszöri figyelmeztetés dacára sem vették észre, hogy kinek használ a szerb-horvát koalíció és a trializmus. Senkinek és semminek mint a szerbeknek és az orthodox szlávság előnyomulásának. Ennek hátterét pedig élénken bevilágította Lukács László miniszterelnök, ki a napokban alkalmat talált a képviselőház pénzügyi bizottságában arra, hogy az osztrák delegátusoknak a horvátországi állapotok miatti követeléseit visszatartsa és megmutassa, hogy a horvát királyi biztosság a magyar állam belügye és ebbe a mi belügyünkbe csak határozott rosszakarattal lehet beleavatkozni az osztrák részről és hogy az egész trialista politika, melyet pedig az osztrák németek nem hogy elleneztek, de a magyarság ellen még támogattak is, egyformán a magyarság és a németek ellen irányul.

A dualizmus alap gondolata, hogy Magyarországon a magyarság és Ausztriában a németek uralma biztosítottassék. Ezt akarja kisebbiteni a trializmus, mely egy erjesztő anyagot, egy harmadik faktort, a szláv-ságot akarja beilleszteni az osztrák-magyar monarchia szervezetébe.

Azok, akik a trializmust eddig is komolyan vették, pattogtatják most még mindig ellenünk fegyvereiket az osztrák delegációban a horvát királyi biztosság miatt, melyet a miniszterelnök kijelentése szerint azért kellett életbe léptetni, mivel a horvát-szerb agitáció már nemcsak Magyarország területi integritását, hanem az osztrák-magyar kiegyezés elvi alapjait is fenyegette. A királyi biztosságra pedig mindaddig szükség van, amíg a teljes kijózanodás Horvátországban be nem következik és mint a miniszterelnök kifejezte, a bátortás a horvát-szerb koalíció féktelen izgatására, elszakadási törekvése nézve Bécsből, főként az osztrák németek, különösen a keresztény szociálista pártnak a magyar gyűlölő Lueger szellemében működő csoportja részéről meg nem szűnik.

Az eddigi jelenségekből az osztrák németeknek be kell látniok, hogy a trialista politikával való taktikázás ellenünk olyan két élű kard, melynek markolata nincs és minél inkább reánk, magyarokra szútanak vele, annál inkább megsebzik önmagukat. Történelmi hagyományaink bennünket a németekkel való természetes önvédelmi szövetezésünkre utalnak a szláv-ság ellen a legrégebbi időtől kezdve. Az Árpád-házi királyok a német uralokodókkal léptek családi

és politikai összeköttetésbe. A németek elleni küzdelemünk csak akkor kezdődött, midőn az osztrák házból származó királyaink elnémetesíteni akarták a magyarokat, noha erre szükség nem volt a szláv-ság elleni küzdelem sikerének biztosítása végett. Ők a németiséget akarták erősíteni a mi rovásunkra.

Mint tudjuk, II. József császár a Habsburgok birodalmából egy nyelvű, egy értelmű, egységes német birodalmat akart teremteni és pedig a szláv-ság feltartóztatása miatt. Ez a németesítő politika azonban megbukott és pedig a magyarok ellenállásán. Ekkor hosszas kísérletezések és esalodások árán jutottak Bécsben az erőmegosztás, a dualizmus gondolatára, amely szervezetnek éppen az a célja, ami lett volna a II. József-féle egységes német birodalomnak itt az osztrák-magyar monarchia helyén, azzal a különbséggel, hogy most egy részről a magyarság, más részről Ausztriában a német-ség uralma biztosítottassék, ekként kettős karral küzdjünk a szláv-ság ellen, mely a török birodalom bomlásával mindinkább fenyeget bennünket. A dualizmus bukása tehát nemcsak a magyarság gyengülését, de egyszersmind az osztrák németek bukását is jelenti. Sajnos, hogy a németek csak ily nagy rázkódásra, mint amilyent az európai török birodalom rombadülése okozott, kezd eljutni arra az öntudatra, hogy a dualizmus az osztrák németek védelmét legalább is oly mértékben szolgálja, mint a magyar érdekeket, mert mi nemzeti javaink bizonyos feloldozásával, a hadsereg németnyelvűségének eltürése árán tartjuk fenn a dualizmust. De fentartjuk azért, mert tudjuk, hogy a dualizmus megdöntésével itt oly beláthatatlan nemzetiségi bajok keletkeznek, amelyek a mi állami és társadalmi életünket is igen erősen megbénítják. A magyar nemzeti politika, mivel a magyarság a szláv-ság közé van beékelve, mindig a szláv nemzetiségek ellen hatalmi védművek felállítására és karban tartására irányul. Egy ilyen védművet birunk mi a dualizmusban is, melynek gyengítője a trializmus. Az osztrák németek azonban beláthatnák, hogy az újabb időben a dualizmust már csak mi védelmeztük a trialisztikus törekvésekkel szemben.

A fenyegető szláv veszedelemmel szemben azonban remélhetőleg most már az osztrák németek is valószínűleg észhez kapnak és a dualizmus erősítésére, védelmére velünk szövetkeznek. Mert éppen nem kívánjuk hogy bekövetkezzék kárörömünk amiatt, hogy a trialista politika első sorban is az osztrák németek sirásója lesz, amely most ellenünk a trialista politikával kacérkodik.

R.

— **Horvát értekezlet Budapesten.** Tegnap a horvát-szerb koalíció több tagja, számos horvát képviselő és volt képviselő érkezett Budapestre. A Continental-szállodában 50—60 horvát és szerb politikus gyűlt össze, hogy a horvátországi helyzettel és a külpolitikai eseményekkel szemben állást foglaljanak. A rendőrség is érdeklődött az értekezlet iránt, mert híre járt, hogy külpolitikai kérdésekkel és a szerb konfliktussal is foglalkoznak a horvátok. Tóth János rendőrfelügyelő megjelent a Continentalban, és egy rendőri közeget s egy horvát és egy magyar gyorsírórt rendelt ki az értekezletre. A gyűlés rokonszenvét fejezte ki a szövetséges balkán államok iránt.

## Ujdonságok.

— **Uszó szanatórium a Quarnerón.** Az abbaziai orvosegyesület legutóbbi ülésén a legkomolyabb formában vitatták meg az alapítandó uszó szanatórium ügyét. Abbaziai orvosok már régóta foglalkoznak azzal a tervvel, hogy egy nagy hajót építtetnek, amelyet a legnagyobb kényelemmel rendeznek be beteg, üdülő, vagy szórakozni akarók részére, hogy ilyenformán állandóan a tengeren tartózkodjanak, hogy annak sokféle gyógytényezőt még fokozottabb mértékben kihasználhassák. Ehhez a nagyszabású és határozottan érdekes tervhez mintegy 4—5 millió korona volna szükséges, melyet az abbaziai orvosok részvények kibocsátása után akarnak beszerezni.

— **Adakozás.** Gstettner Agoston az Adria volt tisztviselője halálának másodéves évfordulója alkalmából több barátja 50 koronát jutatót a Magán és Kereskedelmi Tisztviselők Egyesület „Özvegyek és Árvák” alapjának. Az egyesület vezetősége ez uton is fejezi ki halás köszönetét.

— **Segítség egy vitorlásnak.** Tegnap délelőtt telefonon jelentették Lovranából a révhivatalnak, hogy az „Enrico III.” olasz vitorlás a nagy sirokkóban képtelen előrehaladni és segítséget kér. Minthogy a tengerészeti hatóság „Előre” gőzöse most javítás alatt van, a „Vontató” gőzös pedig a nagy hullámsztást nem bírja ki, várni kellett a sirokkó lecsendesültéig. Délután 2 órakor a „Vontató” a vitorlásért ment s azt bevontatta a kikötőbe.

— **Ki látta a menekülteket?** Egyik kaposvári alphan olvassuk ezt a hírt:

„Szokatlanul élén volt tegnap éjjel a nagykanizsai pályaudvar, ahová tíz kocsi-ból álló különvonat török katonákat hozott Fiuméből, összesen 672 katona, köztük 45 tiszt jött a vonattal Bajnar bég vezetése alatt. A katonák a szerb tulerő elől kénytelenek voltak a Szandzsákon keresztül Bosznia területére lépni, így tehát, épp úgy mint a többi elhelyezett török harcos, ők is a monarchia helyőrségeiben elosztva fogják bevárni a háború befejezését. Vezetőjük Bajnar bég, aki törve beszéli a német nyelvet, elmondta, hogy ezrede Robojnál a szerb hadseregtől szorongattatva, kénytelen volt menekülni, annál is inkább, mert elvágta őket a főseregtől. Összesen 672 katona lépte át Bosznia határát, a többi részint elesett, részint szerb fogságba jött. Boszniából Kataron keresztül Fiuméba vitték, innen pedig a hadügyi kormány által kijelölt helyen szállásolják el őket.”

Ez igazán érdekes. Csekély 672 török katona úgy ment volna át Fiumén, hogy arról senki sem tud? Sem az Ungaro-Croata, sem Déli Vasut, sem a rendőrség? Bennünket is meglepett a dolog, mert sokkal kisebb események sem kerülhetik el a figyelmünket. Nos, mi kaposvári laptársunkat lepjük meg, mikor tudtára adjuk, hogy az ő török menekültjükből egy szál sem volt Fiumében.

— **Faun és Nympha.** Hirből tudtuk, hogy Burghardt, alias Vágó Géza világhírű némajátéka-hoz művészet kell. Vágóról tud-

### AZ ÖREGEM

is mindig az mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappán, mint a világhírű „Steckenpferd” Lillomtejszappán Védjegge „Steckenpferd”, készíti Bergmann & Co. cég. Leitschen a.E. — Kapható minden gyógyszerár- és drogeria-üzletben s minden-e szakmába vágó üzletben. Darabja 20 fillér. Használásán csodálatos szon beváltak a Bergmann-féle „Ma nera” Lillomtejszappán fehér és finom női kezek megővésére, ennek tibusza 70 fillérért mindenütt kapható.

tuk, hogy elsőrendű művész, akit a legilletékesebb faktorok is elismernek. Tegnap Fiume magyarsága látta Vágót a híres szerepben és veresre tapsolta a kezeit, hogy elismerésének méltóképpen adhasson kifejezést. Meghaladott álláspont volna, ha Vágó művészetét elismerni akarnánk. Megtette ezt helyettünk fél Európa. Mi csak azt tudjuk, hogy a mi közönségünknek nagyon tetszett. Külön kell megemlítenünk partnerét: Magyar Gizellát, aki a női szépséget volt hivatalosan megismerésére. Ez a természet bőkezűségéből kifolyólag is könnyen sikerült neki. Az érzékiség táncá gyönyörűen érvényesült nála és ritmikus mozdulataival, kifejezésteljes játékával beszédessé tette a némajátékot. A produkció pompásan sikerült és a pálmában egyaránt osztózkodhatnak: Vágó Géza, a szerző-művész és Magyar Gizella, a tökéletes Nymphea. Ezen kívül Kovács Andor, a jeles kabaré-művész nyitotta meg kimeríthetetlen művészetének zsilipeit, melyből dusan folyt a sok kacagató apróság. Róla, valamint Balog Manciról már a vasárnapi előadás kapcsán elmondottuk véleményünket. A közönség jól mulatott sokat kapott és ki akar többet a mai vizsgálatok között?

**Cicely Corbett előadása.** A világhírű angol szüfrazsett vasárnapi előadása elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A fővárosi közönség dédelgetett kedvencét, akinek sikerei egymást nyomor követik, itt is az a biztos siker várja, amelyet egyrészt közvetlen, bájos egyéniségének, másrészt és legfőképpen pedig a nők jogairól általa hirdett igazságok meggyőző erejének köszönhet. S ha a szép, fiatal, bájos miss szavait sokan nem is fogjuk közvetlenül megérteni, hűen toh ácsolja nekünk azokat Bédy Schwimmer Róza, a magyar feminista nagy vezére. Az előadás holnapután, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor lesz a Fiumei Nemzeti Kaszinó termében. A 2 koronás belépőjegyet a Kaszinó és a Liceum tagjai 1 K-ért kaphatják. Minden tag két ilyen jegyet válthat.

**Hirtelen halál.** Brovinsek János munkásnál alberletben lakott Antonini György 66 éves olaszországi születésű kőfaragó. Ma reggel Brovinseknek feltűnt, hogy Antonini nem hagyta el szobáját a szokott időben. Miután kopogásaira választ nem kapott, felfeszítette a belől elzárt ajtót s így behatolt a szobába, ahol az öreg kőfaragót holtan találta. Azonnal értesítette az esetről a rendőrséget, amelynek kiküldöttjei a halál okául szlvszélhűdést állapítottak meg.

**Pénzhamisító bandák Triesztben.** Triesztben ismét annak nyomára jöttek, hogy nagymennyiségű hamis pénz van forgalomban. Hónapok óta ismételtelen történik ez s a rendőrség a legerélyesebb nyomozással üldözi a pénzhamisítókat. Néhány pénzhamisítót elfogtak ugyan, s azt hitték, hogy ezzel már vége lesz a hamis pénzek gyártásának, most azonban rájöttek, hogy rengeteg hamis kétkoronás létezik. Egy embert sikerült letartóztatni. Ez a Piazzh della Barriera vecchián hamis kétkoronást akart felváltani. A rendőrség már a többi tettesek nyomában van. Házkutatásokat is rendeztek, azonban eredménytelenül. Ugy látszik, hogy a banda fészke Triesztben kívüli van.

**Tévedésből agyonlőtt kadét.** Meghaltó hirt hoz a táviró. Semlitschka Tivadar 19

éves prágai ifju, aki a fiumei es. és kir. haditengerészeti akadémiában ezidén fejezte be tanulmányait, az iskolaév befejeztével az „Aspern” nevű csatahajóra lett szolgálattételre beosztva. Az Aspern tudvalevőleg, lent tartózkodik a Márvány-tenger környékén. November kilencedikén az Aspern Perabán partot ért és az ott levő európai lakosság védelmére hatvan tengerészt, egy tisztet és Semlitschka kadettet a partra szállította. Egy altiszt eddig ismeretlen okból elsütötte fegyverét és a golyó a fiatal kadettet találta. Prágában lakó szüleit nyomban értesítették és tudatták, hogy a szerencsétlen ifjut megoperálták és hogy jobban érzi magát. A hír azonban korai volt. Egy tegnap érkezett jelentés szerint az ifju meghalt. Fiumében, hol a szimpatikus fiatalembernek nagy ismeretsége volt, nagy részvétet keltett a gyászos eset.

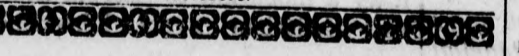

**A kikötőből.** Nov. 29. Érkezett: „Kassa” magyar gőzös Valenciából 587 zsák narancsossal, 170 zsák szentjánoskenyérrel, 200 zsák paprikával, 130 zsák kávéval és 40 tonna vegyes áruval.

**Indult:** „Szápáry” magyar gőzös Marseillébe 200 tonna fával, 70 tonna cukorral, 50 tonna babbal, 40 tonna parafánnal; „Olga” olasz gőzös Triesztbe üresen.

**Azt hitte, hogy embert ölt.** Tegnap este félkilencor egy sápadtképu, izgatott ember jelent meg a rendőrségen. Előadta az inspektekios rendőrfelügyelőnek, hogy az óvárosi Calle San Sebastianon összeveszett egy társával, akit zsebkéssel megszurtt s hogy áldozata valószínűleg meghalt. A rendőrfelügyelő lezáratta, azután kiküldte az egyik titkosrendőrt, hogy állapítsa meg, tényleg gyilkosság történt-e. A titkosrendőr a sebesült embert megtalálta a mentőállomáson. Ott éppen bekötözték sérülését, a mely csak könnyebb természetű volt. A késelő neve Mustapich Marián s 24 éves a sebesülté pedig Ivanovics Miklós. A detektív elkísérte Ivanovicsot a rendőrségre, ahol kihallgatták. Erthető, hogy Mustapich megörül, amikor megtudta, hogy ellenfele életben van.

**Friedmann Jolán állapota.** A mult héten nagy részvétet keltett Friedmann Jolán kőolajgyári tisztviselő balesete. Tudvalevő, hogy mikor az egyik villamosra fel akart szállni, eleszott a hágsón s a kerek alá esett. Az egyik kerék összeroncsolta a bal lábfejét. Eleintén azt hitték, hogy amputálni kell a lábát, ugylátszik azonban erre nem lesz szükség. A törött osontókat összeillesztették, a huscufatokat összevarrták, az összeroncsolt lábfejet azután gipszbe tették. Friedmann Jolán állapota javulófélben van. Ha komplikációk nem állanak be, akkor nemsokára felgyógyul.

**x Berlin-szálloda Budapest.** A főváros élte újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyitott a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal szálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló élkelő szakszerű vezetésére.


**„Margherita” mozgó**  
 Via Alessandro Manzoni 3.  
**Hetenként háromszor**  
 új, fényes műsor!  


**TOZSDE.**

	Nov. 28. zárlat	Mai árf. 1 óra
<b>Budapesti Értéktőzsde.</b>		
Magyar hitelrészvény	781.50	778.—
Oszt. hitelrészvény	602.50	602.—
4%-os koronajáradék	83.20	83.45
Oszt.-magy. államvasut.	670.50	669.—
Jelzálogbank	418.—	417.—
Leszámitolóbank	504.—	504.—
Hazai Bank	282.—	281.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	532.—	530.—
Rimamurányi	692.50	688.—
Salgótarjáni	707.—	702.—
Közuti Vasut.	661.—	657.50
Városi Villamos	386.50	364.—
Adria	500.—	—
Déli Vasut.	101.—	—
Magyar Cukoripar	2710.—	—
Rizsgyár	3600.—	—
<b>Budapesti Gabonatózsde.</b> (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilra	12.01	12.07
Rozs 1913 áprilra	10.51	10.57
Tengeri májusra	7.76	7.78
Zab áprilra	11.18	11.27
<b>Bécsi Értéktőzsde.</b>		
Oszt. hitelrészvény	600.50	601.—
Magyar hitelrészvény	781.—	776.—
Oszt. magyar államvasut.	671.—	668.—
Déli Vasut.	100.50	99.—
Alpesi	962.—	959.—
Skoda	734.—	736.—
Oszt. koronajár.	83.40	—

**Fiumei és trieszti értékek:** Legutóbbi kötések átlagár.

Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	226.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1420.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1440.—
Ait. Forgalmi r. t.	2200.—
Magyar Olajgyár	208.—
Austro-Americana	272.—
Navigazione Libera Triest	578.—
Oszt. Lloyd	508.—
Stabilimento Tecnico	9625.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	425.—
I. Trieszti Rizsgyár	880.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	394.—
Spatatoi Portland Cement	386.—
Assicurazioni Generali	Nap. 895.—
Riunione Adriatica	3575.—

**Egy szépen bútorozott utcai szoba december 1-re kiadó. Via Negoziantí 3 II. emelet.**

**Távirat — Telefon.**

**A képviselőház ülése.**

BUDAPEST, nov. 29. A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott. Napirendre az 1913. évi költségvetés tárgyalása volt kitűzve. Eslőnek Mazura Vazul horvát képviselő szolt a javaslatához horvátul. Utána Tisza István gróf elnök a következő deklariációt tette:

— Elnökségem óta ez az első eset, hogy e teremben horvát felszólalás hangzott el. Jelentem, hogy nem kifogásolható, ha valaki horvátul beszél, ehhez a horvát képviselőknek joguk is van. Méltányolni tudom annál, aki nem jól bírja a magyar nyelvet. De mégis kérem kell (a horvátok felé) a képviselő urakat, hogy a horvát felszólalásoktól lehetőleg tartózkodjanak, különösen pedig attól óvakodjanak, hogy mintegy tüntessenek a többség által nem értett nyelv használatával. Mert ez csak reakciót szül. Kérem a képviselő urakat: sziveskedjenek horvátul csak ott és akkor felszólalni, ahol és amikor ez elkerülhetetlen.

Óriási éljenzés és taps fogadta Tisza felszólalását.

**Richter cipői a legjobbak és lelegegánsabbak.**  
**RICHTER FERENC cipésmester Fiume Corso 37,**  
**Via Municipio 2 és Abbazia Reichstrasse 39.**

A képviselők felálltak és percekig ünnepezték Tiszát. Rakovszky Béla munkapárti, majd Vajda Vojvoda Sándor, román nemzetiségi képviselő beszélt, akinek éles összeszólalkozása támadt a munkapártiakkal, azért, mert azt mondta Tiszáról, hogy amit Aradon a románokkal való békéről mondott, nem tartotta be.

A Ház külső képe ugyanolyan, mint az utóbbi időben mindig. Erős rendőrkordon volt az épület körül. Az ellenzék ma is felvonult, de mert a kitiltottakat nem engedték be, mindnyájan visszafordultak.

#### A király egészséges.

BÉCS, nov. 29. A király ma reggel a szokott időben felkelt és a legjobb kedvvel végezte rendes napi munkáját. A király rosszullétéről elterjedt hírek teljesen alaptalanok.

#### Izenet Tiszának.

BUDAPEST, nov. 29. — A Házban ma nagy feltűnést keltett Wickenburg Márk külügyi osztályfőnök megjelenése, aki sürgősen kereste Tisza Istvánt. Tisza átadta elnöklést Jankovics Bélának és Wickenburggal sokáig visszavonulva tárgyalt. A külügy osztályfőnök állítólag igen fontos, izenetét hozott Tiszának Bécsből.

#### Elhunyt író.

BERLIN nov. 29. Bráhm Ottó, az ismert író és műkritikus, a Lessing-színház igazgatója az éjjel meghalt.

#### A prizrendi konzul.

BÉCS nov. 29. Edl konzul Mitrovicáról Úszkubbe érkezett, ahonnan tovább utazik Bécsbe.

BÉCS, nov. 29. Ma érkezett a külügyminiszteriumba Edl Tivadar konzul sifrizozott sürgönyének vége. Az eleje több részletben már tegnap oda ért, de annyira esonkítva adták le, hogy sem ezt, sem azt nem lehet megérteni. Bevárják tehát, hogy Edl Bécsbe érkezék és addig jelentéséből semmit sem tesznek közzé. A külügyminiszterium már sürgönyözött is neki Úszkubbe, a honnan azt a választ adta, hogy holnap indul és Budapesten keresztül utazva három nap alatt Bécsben lesz. Edl sifrizozott jelentéséből Prohászka prizrendi konzulon a szerbek részéről többféle sérelem esett.

#### Az albán függetlenség kikiáltása.

RÓMA nov. 29. A Stefani ügynökségnek jelentik, hogy az albán bégek Valonában Ismail Kemal bég elnökle alatt proklamálták Albánia függetlenségét. Az összegyűlt albánok nagy lelkesedéssel vették a világtörténelmi fontosságú tény tudomásul és nemzeti dalokat énekelve bejárták az egész várost. Az osztrák-magyar és az olasz konzulátus épülete előtt viharos ovációkat rendeztek.

LONDON, nov. 29. A Daily Telegraph jelenti Durazzóból délután 4 óra 50 pereről szóló távirattal: Eppen most tüzték ki a kormányépületre az albán nemzeti zászlót. A zászló kitűzése minden ceremónia nélkül ment végbe. A tisztviselők szabad választására bízták, hogy az új rendszer alatt szolgálni akarnak-e vagy elakarnak utazni. A kikötőben levették az összes török zászlókat. Az albán zászló fekete sas vörös alapon.

TRIESZT, nov. 29. Az Osztrák-Lloyd társasághoz érkezett tegnapi kelettel ellátott távirat szerint Durazzóban az albánok levették a török zászlókat s helyökbe albán zászlókat tűztek ki. A mutessarif elhagyta Durazzot s a független Albánia ideiglenes kormányzója Asad béget proklamálták.

#### A szultán elismeri Albánia függetlenségét

DURAZZO nov. 29. Óriási lelkesedést keltett, hogy mialatt a függetlenségét proklamálták, megérkezett a szultán irádéja, melyben Albánia autonómiáját szentesíti. A török katonák albán egyenruhát vettek fel. A keresztény és török lakosság megesküdött reá, hogy saját vére el fogja megvédeni az ország függetlenségét.

#### Szerbia és Albánia.

BELGRÁD, nov. 29. Illetékes körökben meg vannak győződve arról, hogy Szerbia elismeri az albán kérdésnek nemzetközi konferencián való elintézését. Albánia belső részei maradnak az albánoké, a tengerpartot és Durazzot azonban maguknak követelik a szerbek.

#### Hötzendorfi-Konrád Bukarestben.

BUKAREST, nov. 29. Beavatott körökben beszélnek, hogy Hötzendorfi-Konrád Feben beszélnek, hogy Hötzendorfi-Konrád Ferenc hadsereg-felügyelő Bukarestbe utazott és ezen útjára ugyanazon utasításai vanna, mint Schemua vezérkari főnöknek volt berlini útja alkalmával. Hötzendorfi-Konrád persona grata Bukarestben, ahol Averescu vezérkari főnökkel, aki az idej magyarországi hadgyakorlatokon is részt vett, ugyanazon kérdésekben fog tárgyalni, mint Schemua Berlinben.

#### Románia készülődései.

BUKAREST, nov. 29. A román kormány a legnagyobb eszben minden katonai készülődést megtett. Műszaki katonák rövid idő alatt egy 40 kilométeres vasutat készítettek Mangalinától a bolgár határig. Illetékes körökben tudni vélik, hogy Oroszország a román határon, a Pruth mentén, Reni közelében 60.000 katonát összpontosított.

#### Szerb-ellenes tüntetés.

BÉCS, nov. 29. Tegnap este a városi tanács ülése után, a Deutschmeister szobor előtt nagy tömeg tüntetett Szerbia ellen.

#### A helyzet rosszabbodott.

BÉCS, nov. 29. Diplomáciai körökben a nemzetközi helyzetet ma rosszabbnak ítélik. Anglia akciója elé nagy bizalommal tekintenek és azt hiszik, hogy kiküszöbölhetik azokat a kérdéseket, amelyek bonyaldalmakat idézhetnének elő. A hatalmak teljesen egyöntetű állásponton vannak, csak Oroszország igazi véleménye nem ismeretes még. Általában meg vannak győződve, hogy a monarchia és Szerbia között felmerült kérdésben gyors közbelépésre van szükség.

#### Görög hajók Durazzo előtt.

DURAZZO, nov. 29. Négy görög hajó, amely eleséget hozott a szerb katonaság számára, megjelent a durazzoi kikötő előtt.

#### Gyorgye herceg tifuszt kapott.

BELGRÁD, nov. 29. György szerb királyi herceg a táborban hastifuszt kapott. A nagybeteg herceget Belgrádba szállították.

#### Szerbia készülődése.

BELGRÁD, nov. 29. Szerb vezető körök a helyzetet igen kedvezőtlennek ítélik és meg vannak győződve, hogy Szerbia új háboru előtt áll.

BELGRÁD, nov. 29. Az egész ország a háborus készülődések lázában ég. A belgrádi 7. hadkiegészítő parancsnokság behívta az 1913—1914-ben sor alá kerülő ifjakat, a

kiket azonnali kiképzés alá vettek. A háboruban könnyebben megsebesült legénység tanítja be ezeket az ifjakat.

## A balkán háboru.

### A béketárgyalások.

KONSTANTINÁPOLY nov. 29. Már az első találkozás alkalmával meg fognak hiúsulni a béketárgyalások, mert bolgár részről ragaszkodnak ahhoz a követeléshez, hogy a török védő sereg üritse ki Drinápolyt. A hadműveletek két-három napon belül újból megkezdődnek. Drinápoly még hónapokig ellenállhat az ostromlóknak és Csataldzsánál is kedvező a török sereg helyzete.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 29. Kiszivárgott hír szerint a mai tárgyaláson Törökország meghatalmazottai Törökország számára oly határvonalat kötöttek, mely Szalonikitől bezárólag Kirk-Kilisszéig terjedő területet meghagyja török kézen. A balkáni szövetségesek Enosz—Szeraj—Middia határvonalakat koncedálnak.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 29. A hadviselő felek megbízottai ismét találkoztak. A tárgyalásokat a legnagyobb titokban tartják. A porta azt a javaslatot tette, hogy a török-bolgár határt a Chamza—Kirk-Kilissei vonal egy pontjától az Aegei-tengerig terjedő merőleges vonalban úgy állapítsák meg, hogy Dedeagacs török kézen maradjon. Optimista török körök abban bizakodnak, hogy a tárgyalások hétfőre véget érnek.

### Letartóztatott haditudósítók.

BUKAREST, nov. 29. Szófiából jelentik, hogy ott öt haditudósítót letartóztattak. Az eset igen nagy feltűnést kelt. A letartóztatás okát nem tudják.

### A görögök Albániában.

BELGRÁD, nov. 29. Monasztirból érkezett jelentés szerint a görögök, akik a város bevételénél a szerb csapatokat segítették, tovább vonulnak. Ochrida bevételé után az adriai part felé vonultak, elfoglalván Elbasszánt és Tiránát. Most Durazzo felé tartanak.

### A szerb csapatok hazasietnek

BELGRÁD, nov. 29. Csataldzsa és Drinápoly alól haza rendelték a bolgárok támogatására küldött szerb hadoszlopokat. Ez azért történik, mert a szerb hadügyminiszterium úgy értesült, hogy az osztrák-magyar monarchia négy hadtestet küldött Boszniába.

### A törökök elfoglaltak egy görög várost.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 29. Az Alemdarnak jelentik az igazi haretérről: Török reguláris és önkéntes szabad csapatok átlépték a görög határt és megszállták Frikalát.

### A szerbek Durazzóban.

LONDON, nov. 29. Csütörtökön délután 2 órakor a szerbek két órányira voltak Durazzotól, ahová nem vonultak be azonnal hanem a főcsapat Siak mellett megállott és lovas őrzőjáratokat küldött a városba. A szerb lovasokat a lakosság nyugodtan fogadta, mire a szerb csapat délután 5 órakor bevonult Durazzóba.

**Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címrás, stb.) otthon elvégzését lelküismeretével gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadójában.**

**Kloroformos rablók.**

BUDAPEST nov. 29. Jármy Béla és Jármy István Kossuth-párti orsz. képviselők tegnap Szegeden át Szatmárra utaztak. Czepléden Jármy Istvánnak dolga akadván leszállt, mire Jármy Béla bevonult egy első osztályú fülkébe, ahol csakhamar elaludt. Mikor a vonat Szatmár felé közeledett, a kalauz fel akarta kelteni, de nem bírta. Végre orvost kerítettek, a ki megállapította, hogy Jármy Bélát kloroformmal elaltatták. A vizsgálat során kiderült, hogy a képviselőt kirabolták és a klorofarmmal dolgozó rablók elvitték 4000 korona készpénzét és összes értéktárgyait.

Néhány órával később a budapest-szarvasi vonalon történt hasonló eset. Itt Liszka Samu szarvasi és Elefánt Pál budapesti lakosokat altatták el. Az előbbinek 14.000 koronát tartalmazó pénztárcáját vitték le a rablók, akik valószínűleg azonosak Jármy Béla kirablóival.

**Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefonon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.**

**Apollo Színház**

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN  
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

**Nagy családi műsor!**

Helyárak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-, Fentartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után kabaré szabad bemenettel. Meleg konyha egész éjjelen át!

**LEDERER PENZIO ABBAZIA**

**Habsburg villa és Park szálló.**  
120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

**Nattich Henrik**  
Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométerórák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

**ARBE**  
**Park Hotel**

közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

Ha Budapestre megy keresse fel okvetlen **Putzer György éttermeit** Budapest VII., Dohány utca 40. sz. Vidékiek találkozó helye! :: Színház után friss vacsora! Külön helyiség. Villás reggeli.

**LIDO PENSIO Abbaziában**  
A Súdstrandon a legjobb magyar otthon. Kérjünk prospektust (Budapesten a „Rémi“ szálló portásánál is kapható.) Legmérsékeltebb árak. Kitűnő konyha, gyönyörű szobák

**Magyar vendéglő**  
FIUME  
Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szám  
Elismert kitűnő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapott kőbányai sör.  
Minden magyar itt találkozik!  
Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

**A legajánlatosabb fiumei szállók:**

**„Deák“ szálló**  
a Deák-korzón és dependance-a a

**„Bonavia“ szálló**  
Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

**Pilzeni ősforrás sör.**

Tulajdonos  
**Ederer-Burger Gyula.**

**Treppler Alajos, cserépfedő**  
Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.  
elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemez-fedéseket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb áron, Pontos kivitel.

**Amerikai rendszerű, szájpaddás nélküli műfogakat**  
és fogsorokat kautschukból, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készít, valamint 2-3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.  
TOPICS MILAN, fogtechnikus.  
Fiume, Via del Porto 8., II.

**Tengeri fürdő Lusinpiccó Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -**  
Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

**LOVRANA**  
**Pensió Lukács**  
Elsőrendű családi otthon.



**Tudja Ön már, : hogy mi az : ALGA?**

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható **csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás** ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

'Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszerésztárában  
VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

**ARBE**  
**Caffe Restaurant Bolkovic**  
 Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben.  
 Jó kávéházi italok.  
 Fagyalt. Jegeskávé

**Ha egészségét félti**  
**„ADRIA“**  
 savanyu vizet igyék,  
 mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.  
**Mindenhol kapható!**  
 Töltőtelep **ABBAZIA** Friedrichshof.

**Hartweg Testv.**  
 Fiume, via Acquedotto 11. sz.  
 Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

**Egy koronás heti részletre**  
 mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képkeret és tükörárú. Levelezőlap hívásra megbízottam házhoz jön. **Weisz Márk**  
 Telef. 15-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

**33 óceánjáró**  
**Austro Americana - Trieszt.**

Rendes személy- és tehergyorsáru forgalom, Görögország, Spanyolország. Észak és Dél-Amerika felé.  
 Newyorkba az „Alice“ szem-száll. gőzösei nov. 30-án  
 Philadelphiába a „Gerty“ gőzössel . . . . . 28-án  
 Patrasz, Almeria, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe a „Francesca“ szem-száll. gőzössel november 28-án.

Tudakozódní lehet az igazgatóságnál, Trieszt, Via Molin Piccolo 2, (Táviratcim: Cosulich. Trieste) Schenker és Tsa főgynökségnél Bécs I., Neuthorgasse 17., az utas-irodánál Bécs, II., Kaiser Josef-strasse 36 és a társaság más ügynökségeinél.

**SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.**  
 A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.  
 Via Carducci 12. II. em.  
 Telefon 11-88.

**„Mercur“ kávéház**  
 az indóházal szemben.  
 Egész éjjel nyitva. - Amerikai billiárd. - Figyelmes kiszolgálás.  
 Tulajdonos: **ZAGORC FERENC**

**MEGNYILT**  
**Risztics Milán**  
 fodrászüzlete  
 (VUJA M. mellett).  
 Hygienikus. Modern.

**LOVRANA LEGOLCSÓBB és legjobb étterme**  
**„a szép karintiai nőhöz“**  
 („Zur schönen Kärntnerin“)

**ABBAZIA**  
**CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ**  
 Fénylítőben berendezett kávéterem. Külön játék és billiárd szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők Számos látogatást kér  
**WAGNER RICHARD**, tulajdonos

**Perfect magyar-német levelező,**  
 ki az irodai teendőiben is jártas, havi 160 korona fixummal felvétetik helybeli irodában. Cim a kiadóhivatalban.

**Kümmelberg M.** táncmester  
 tisztelettel ajánlkozik a n. é. közönségnek külön **boszton órák** adására és **bálok rendezésére.**  
 Jelentkezések **Ferber S.** úr üzletében **Via L. Kossuth 15.** Telefon 15-88.

**Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.**  
**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**  
 A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.  
**Fiume-Dalmácia:** naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Casteinuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra  
**Fiume-Venezia:** hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.  
**Fiume-Ancona:** hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.  
**Fiume-Ravenna:** hetenként egy járat oda és vissza.  
 Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.  
**Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.**  
 A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás mellékelve vannak felszerelve.  
 Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

**4 Ujdonság**  
**Tündér Harangok.**  
 Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon 15 összehangolt, ezüst fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona  
**Wagner a „Hangszer-Király“**  
 országsszerite elismert elsőrendű hangszerárúházában Budapest, József-körut 15.  
 Övös: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra

**Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.**  
**FIUME.**  
 Különlegesség  
**FÉNYKEMÉNYÍTŐ**  
 táblácskákban.  
  
**VÉDJEGY.**  
 A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

**Winhoffer Sándor**  
**„Eintracht“ vendéglője**  
**Trieszt Via Coronio 15.**  
 Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kitűnő, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

**Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem**  
**Adria palota. Telef. 11-60.**  
 Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztek fejmosság, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.  
 A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.  
 Nyomatott a „Polina“ nyomdában Fiume.